

Θέμα: Αποδοτικότητα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ)

1. Αυτό που επιθυμώ να επισημάνω εξ' αρχής είναι η σοβαρή αδυναμία του ΕΟΤ να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες και πιεστικές θα έλεγα ανάγκες που επιβάλλουν οι σύγχρονες τουριστικές δραστηριότητες. Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση κάτω από τις προϋποθέσεις που λειτουργεί να εφαρμόσει οποιαδήποτε πολιτική επίθεσης που θα μπορούσε να αποδώσει ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης.

2. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του.

Κατά την άποψη του ΥΠΕΘΟ οι αδυναμίες που διαπιστώνονται οφείλονται σε θεσμικούς και λειτουργικούς λόγους.

Παρενθετικά τονίζω ότι ο ΕΟΤ είναι αυτόνομος οργανισμός με τη μορφή του ΝΠΔΔ. Συστήθηκε με τον νόμο 4377/1929 και έγινε υφυπουργείο το 1936. Αργότερα το 1941, έγινε γενική διεύθυνση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και το 1945 μεταβλήθηκε σε γενική γραμματεία που υπήγετο στον Πρόεδρο της Κυβέρνησης και αργότερα στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης.

Το 1951 επανήλθε στην αρχική του μορφή. Σήμερα βρίσκεται υπό την εποπτεία του ΥΠΕΘΟ.

3. Θεσμικά προβλήματα

Είναι εμφανές ότι το κύριο θεσμικό πρόβλημα του ΕΟΤ παρατηρείται στην αδυναμία συντονισμού του με συναρμόδια Υπουργεία. Ο ΕΟΤ ως αυτόνομος οργανισμός δεν μπορεί να επιβάλλει αλλά ούτε και να υποδείξει σε πολλές περιπτώσεις μέτρα που αφορούν την συντονισμένη με άλλους φορείς τουριστική πολιτική. Δεν μπορεί λ.χ. να επηρεάσει την Ολυμπιακή ή τις αστυνομικές αρχές στο να υπάρχουν συντονισμένες ενέργειες για την αύξηση του τουριστικού ρεύματος ή την επαρκή αστυνόμευση των τιμών και της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών από ξενοδοχεία, εστιατόρια, καταστήματα.

4. Λειτουργικοί λόγοι

Θα ήταν ουτοπία αν θεωρούσαμε ότι ο ΕΟΤ έχει την δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου της τουριστικής αγοράς. Ενώ δηλαδή είναι ένας οργανισμός που έχει υπό την εποπτεία του και την διαχείρησή του σημαντικές τουριστικές εγκαταστάσεις (Ξενία, Μαρίνες, Καζίνο, Ιαματικές Πηγές κ.ο.κ.) είναι εμφανής η έλλειψη αποτελεσματικού ελέγχου τους.

Παράδειγμα: Η συνεχής υποβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών στα Καζίνο που αρχίζει από την πλημμελή συντήρηση των εγκαταστάσεων και τελειώνει στις αυθαίρετες απεργίες του προσωπικού. Επίσης η έλλειψη συντήρησης και βελτίωσης στις εγκαταστάσεις μαρινών αποτέλεσε κακού συντονισμού με συναρμόδια υπουργεία (Υπ.Εμπ.Ναυτιλίας - Μεταφορών) για την προσφορά στους χρήστες τους επαρκών ποσοτήτων νερού, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων κ.ο.κ.

5. Τι επιδιώκεται. Απολογισμός

Σε λιγότερο από ένα χρόνο το ΥΠΕΘΟ υποχρεώθηκε να παρέμβει και να πάρει ορισμένες πρωτοβουλίες σε σημαντικά και επείγοντα προβλήματα.

Κατ'αρχήν συστήθηκε Συμβουλευτική Επιτροπή στην οποία παίρνουν μέρος τα συναρμόδια Υπουργεία, η Τράπεζα της Ελλάδος, ο ΕΟΤ, η Ολυμπιακή και εκπρόσωποι των τάξεων των τουριστικών κλάδων και των εργαζομένων. Σκοπός της Επιτροπής είναι η επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού συντονισμού όλων των φορέων ώστε να υπάρξει σύγκλιση προς τον στόχο της τουριστικής ανάπτυξης. Ο συμβουλευτικός χαρακτήρας της Επιτροπής βοήθησε ασφαλώς στην επισήμανση ορισμένων προβλημάτων όπως στην αντιμετώπιση του προβλήματος των τιμών και της διαρροής τουριστικού συναλλάγματος. Επίσης αμβλύνησαν αντιθέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων αλλά οφείλω να παρατηρήσω ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε τελικά να υποχρεώσει συναρμόδιους φορείς να εφαρμόσουν μέτρα για την αντιμετώπιση προβλημάτων που πλήττουν τον τουρισμό μας.

Για παράδειγμα αναφέρω την άρνηση των Τραπεζών να δημιουργήσουν νέα ανταλλακτήρια σε τουριστικά "φορτισμένες" περιοχές όπου λειτουργούν σήμερα παράνομα ιδιωτικά ανταλλακτήρια και κατά συνέπεια να έχουμε σοβαρή διαρροή συναλλάγματος.

Παράλληλα με εντολή του Πρωθυπουργού λειτούργησε διϋπουργική επιτροπή με υπεύθυνο τον οικονομικό σύμβουλο του πρωθυπουργού για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη βελτίωση του κλίματος στις ΗΠΑ μετά τις τρομοκρατικές ενέργειες. Η Επιτροπή αυτή λειτούργησε ικανοποιητικά τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την παροχή πληροφοριών από τους διάφορους φορείς που συμμετείχαν σ'αυτή. Αλλά και στη περίπτωση αυτή παρατηρήθηκε το φαινόμενο της αυτονόμησης ορισμένων απ'αυτούς τους φορείς. Αναφέρομαι ειδικότερα στη περίπτωση του υπεύθυνου γραφείου του ΕΟΤ στη Ν.Υόρκη ο οποίος για πολύ καιρό προέβαλλε αντιρρήσεις να ενημερώσει το ΥΠΕΘΟ για ενέργειές του όπως ο τρόπος διαχείρισης κονδυλίων 500 εκατομμυρίων δρχ. για την προβολή της Ελλάδας στις ΗΠΑ, επαφές του με υπουργό του Ισραήλ χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του αρμόδιου υπουργού ή του Υπουργείου Εξωτερικών.

Σ'ό,τι αφορά το νομοθετικό έργο που αφορά θέματα Τουρισμού, το ΥΠΕΘΟ, σε συνεργασία με τον ΕΟΤ ύστερα από λεπτομερή καταγραφή των προβλημάτων, κατέληξε στην σύνταξη δύο νομοσχεδίων (για τα Καζίνο και την καθιέρωση του TIME SHARING), ενώ παράλληλα σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, μερίμνησε για την χωροταξική κατανομή των τουριστικών δραστηριοτήτων στον ελλαδικό χώρο. Επίσης το ΥΠΕΘΟ αποφάσισε την έγκριση τουριστικών επενδύσεων του Ν.1262/82 και κατευθύνει τις συζητήσεις για τα τουριστικά αντισταθμιστικά οφέλη στα πλαίσια της αγοράς των γαλλικών μαχητικών "Μιράζ". Τέλος το ΥΠΕΘΟ σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών, ανέλαβε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σε θέματα σημαντικών διεθνών τουριστικών σχέσεων όπως ο διάλογος με τις ΗΠΑ και το Ισραήλ.

6. Προτάσεις

Κάτω από τις σαφώς αυξανόμενες τουριστικές ανάγκες, το ΥΠΕΘΟ μελέτησε με προσοχή το οργανωτικό πρόβλημα του ΕΟΤ, η επίλυση του οποίου αποτελεί προϋπόθεση για την ανταπόκρισή του στις κρίσιμες τουριστικές προκλήσεις της εποχής μας.

Κατά τη γνώμη μου πρέπει να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, στη δημιουργία κατάλληλης

υποδομής αλλά και την συντήρηση της υπάρχουσας για την προσέλκυση τουρισμού υψηλού εισοδηματικού επιπέδου.

Έτσι καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι μόνο μέσα από μια ριζική αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση του ΕΟΤ μπορεί να αντιμετωπισθεί σε ορθολογική βάση το θέμα της ανάπτυξης του ελληνικού τουρισμού και του αποτελεσματικού ελέγχου του τουριστικού κυκλώματος.

Κατά την άποψη του ΥΠΕΘΟ, βασικοί στόχοι είναι:


- α. Να δημιουργηθεί Γενική Γραμματεία Τουρισμού που θα υπάγεται στο ΥΠΕΘΟ. Κάτω από το πολιτικό βάρος του ΥΠΕΘΟ θα καταστεί δυνατός ο συντονισμός των υπουργείων και φορέων που διαμορφώνουν μέτρα με άμεση ή έμμεση επίπτωση στην ανάπτυξη του τουρισμού. Έτσι, η ευθύνη για αυτόν τον αποτελεσματικό συντονισμό, μεταφέρεται αυτομάτως στο ΥΠΕΘΟ.
- β. Η επιτελική οργάνωση της Γενικής Γραμματείας με κύριο προσανατολισμό την ανάπτυξη προγραμμάτων βελτίωσης, επέκτασης και ολοκλήρωσης της τουριστικής υποδομής της χώρας μας. Είναι αδιανόητο ο ΕΟΤ, σήμερα, να μην διαθέτει τέτοια επιτελική αναπτυξιακή μονάδα, παρά την πληθώρα τεχνικών υπαλλήλων που διαθέτει.
- γ. Η αποσυμφόρηση του ΕΟΤ από πληθώρα διαχειριστικών αρμοδιοτήτων που τον εμποδίζουν να κατευθύνει την αναπτυξιακή πολιτική στον τουρισμό. Τα "Ξενία", οι παραδοσιακοί οικισμοί, τα Καζίνο, τα Φεστιβάλ, οι Μαρίνες, οι πλάζ, τα σπήλαια και τα χιονοδρομικά κέντρα πρέπει να περάσουν στην διαχείριση των φυσικών φορέων τους. Όπως Νομαρχίες, δήμοι, κοινότητες, ανώνυμες εταιρείες κ.ο.κ.

Ειδικότερα:

- α. Τα Καζίνο που εποπτεύει σήμερα ο ΕΟΤ πρέπει να τα διαχειρίζονται ανώνυμες εταιρείες δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου κάτω όμως από μια αποτελεσματική εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού.

- β. Τα Φεστιβάλ που οργανώνονται και χρηματοδοτούνται από τον ΕΟΤ αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής πολιτικής και είναι φυσικό να υπαχθούν στο Υπουργείο Πολιτισμού όπως είχε προβλεφθεί λίγο μετά τις εκλογές του 1985.
- γ. Οι Μαρίνες, οι πλάζ, οι ιαματικές πηγές και τα χιονοδρομικά κέντρα, να τεθούν υπό την εποπτεία και διαχείριση, με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- δ. Για τα Γραφεία Τουρισμού στο εξωτερικό, το ΥΠΕΘΟ έχει την άποψη ότι, κατ' αρχήν πρέπει να αποκτήσουν την συνείδηση ότι ελέγχονται άμεσα από το Κέντρο κι' ότι είναι απαραίτητο να συντονίζουν τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης.
Είναι απαραίτητο να έχουν στενή συνεργασία με τα Γραφεία Τύπου της Γενικής Γραμματείας Τύπου και Πληροφοριών και της Ολυμπιακής.

Τέλος, θεωρούμε χρήσιμη την θεσμοθέτηση του διαλόγου με τις παραγωγικές τάξεις μέσω της Επιτροπής Τουριστικής Πολιτικής και της συνεργασίας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις ΗΠΑ που θα υποδειχθούν τελικά από την Διυπουργική Επιτροπή.



ΠΑΝ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ